

◻ สมศ. ◻ ถอดบทเรียนผลประเมิน ครั้งที่ 64 พบตัวอย่าง 5 เทคนิคสอนออนไลน์สุดปัง พร้อมแนะสถานศึกษานำไปปรับใช้รับเปิดเทอมใหม่

นำเสนอเมื่อ : 1 มิ.ย. 2564

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. เผยจากการประเมินคุณภาพภายนอก ภายใต้อาณัติการ COVID-19 ด้วยวิธีการประเมินผลจากการวิเคราะห์รายงานประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา และการประเมินจากการตรวจเยี่ยมแบบออนไลน์ (Online) โดย สมศ. พบว่า ถึงแม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่คลี่คลาย ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาทั่วประเทศจำเป็นต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม แต่ก็ยังมีสถานศึกษาหลายแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 รูปแบบหลัก ๆ ได้แก่ 1. การสอนออนไลน์ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย 2. การสอนผ่านคลิปรีดิโอ 3. การสอนแบบฉายสไลด์ 4. การสอนออนไลน์โดยใช้สื่อประสม และ 5. การสอนออนไลน์กึ่งออฟไลน์ เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ในการนำมาปรับใช้สำหรับการเรียนการสอนได้ในช่วงการเปิดภาคเรียนใหม่นี้

ดร.นันทา หงวนดัด รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. กล่าวไว้ว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ สมศ. ต้องปรับรูปแบบการประเมินภายนอกไปอยู่ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสถานศึกษาในการรับประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยมีการแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก การประเมินผลจากการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา และระยะที่สองเป็นการประเมินจากการตรวจเยี่ยมแบบออนไลน์ (Online) ซึ่งเป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนของสถานศึกษาในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกในช่วงที่ผ่านมา สมศ. พบว่าสถานศึกษาได้มีการนำเสนอ ให้เห็นว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา ทางสถานศึกษาต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนมาอยู่บนออนไลน์เกือบทั้งหมด เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งมีรูปแบบการจัดการเรียนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาอื่น ๆ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดังนี้

• สอนออนไลน์ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย
ตัวอย่างจากการสอนออนไลน์ของโรงเรียนเทศบาล

บ้านศรีฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น พบว่าทางสถานศึกษาได้ให้ครูผู้สอนใช้โปรแกรม Google Class room และแบ่งห้องเรียนตามรายวิชาและระดับชั้นอย่างชัดเจน หลังจากนั้น ครูผู้สอนประจำรายวิชาจะมีการเผยแพร่สื่อการสอนใน Google Class room และส่งลิงก์ห้อง Google Class room

ไปยังไลน์กลุ่มแต่ระดับชั้นเพื่อให้ผู้ปกครอง เข้าถึงได้อย่างสะดวก นอกจากนี้สถานศึกษายังมีการสอนออนไลน์แบบสด โดยครูสอนบางรายวิชาจะเลือกสอนผ่าน Line VDO Call เพราะใช้ง่ายและติดต่อกับผู้เรียนได้สะดวก

ซึ่งทางโรงเรียนเปิดกว้างให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้ตามความถนัด แต่สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี ครูผู้สอนจะโทรศัพท์นัดให้เข้ามารับใบงาน นอกจากนี้ในระหว่างรอเปิดเทอมอย่างเต็มรูปแบบ ครูผู้สอนยังได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่ตัวเองชอบ 1 เล่มเพื่อมาอ่านให้เพื่อน ๆ และครูผู้สอนฟังผ่านทาง Google Class room หรือไลน์กลุ่ม (Line Group) เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและนิสัยรักการอ่าน พร้อมกับเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

· การเรียนการสอนผ่านคลิปวิดีโอ ตัวอย่างจากการสอนออนไลน์ของโรงเรียนวัดไทร

(ถาวรพรหมานุกูล) สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

พบว่าสถานศึกษามีการจัดแผนการสอนออนไลน์ไว้ตลอดทั้งภาคการศึกษา

เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยทางสถานศึกษาจะเน้นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบส่งคลิปวิดีโอการสอนที่เตรียมการโดยครูผู้สอนประจำรายวิชา พร้อมทั้งแบบฝึกหัด บทเรียน รวมไปถึงการใช้ข้อมูลจากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และ ยูทิวบ์ (YouTube) เพื่อให้ผู้เรียนมีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายช่องทาง ส่วนวิชาที่มีความยากและซับซ้อน เช่น วิชาคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนจะอัดคลิปวิดีโอและอธิบายการทำโจทย์แต่ละข้อเสมือนการสอนในชั้นเรียนจริง โดยสื่อการเรียนทั้งหมดจะส่งผ่านไลน์กลุ่ม (Line Group) ในแต่ละระดับชั้น

ส่วนการแจกใบงานทางสถานศึกษาจะให้ผู้ปกครองเป็นผู้มารับใบงานที่สถานศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งสถานศึกษาได้จัดตารางเวลารับใบงานตามมาตรฐานการเว้นระยะห่างทางสังคม

· การสอนแบบง่ายสลับยาก

ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมครูผู้สอนแต่ละรายวิชา เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในรายวิชาที่สามารถทำได้ อาทิ เช่น วิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ส่วนวิชาใดที่จำเป็นจะต้องเรียนในห้องเรียนหรือรายวิชาการปฏิบัติอย่างเช่น วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ที่ครูจะต้องอธิบายโจทย์ ทางครูผู้สอนจะเก็บไว้ออน

เพราะการเรียนออนไลน์นั้นจากการวิเคราะห์พบว่าเด็กจะมีสมาธิเพียงแค่วันละประมาณ 3 ชั่วโมงเท่านั้น ดังนั้นการเรียนออนไลน์จึงไม่เหมาะจะสอนในวิชาที่ยากและซับซ้อน

· สอนออนไลน์โดยใช้สื่อประสม

เป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนสาธิตพัฒนา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

โดยทางโรงเรียนได้มีการปรับหลักสูตรการสอนให้เหมาะสมกับระบบออนไลน์ให้ได้มากที่สุด

มีการสอนออนไลน์แบบสดผ่านโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Teams)

โดยเน้นให้ครูผู้สอนทำหลักสูตรที่น่าสนใจ เขาใจง่ายและสนุก พร้อมจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนร่วม เมื่อครูผู้สอนได้ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แล้ว จะนำมาเสนอให้กลุ่มเพื่อนครูที่สอนในรายวิชาเดียวกัน

ทั้งในระดับเดียวกัน หรือต่างระดับชั้น รวมทั้งฝ่ายวิชาการและอาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยกันตรวจสอบเนื้อหาให้สอดคล้องเห็น ขอเสนอแนะ เพื่อปรับให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจเหมาะสมกับเวลาประมาณ 30-40 นาที

และหลังหมดคาบเรียนจะต้องให้เด็กทำแบบทดสอบ เพื่อเป็นการเช็คความเข้าใจเรียนเขาเรียนจริง

รวมทั้งเป็นการตรวจสอบว่าบทเรียนที่นำไปสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจหรือไม่

เพื่อที่ครูผู้สอนประจำรายวิชาจะได้นำมาปรับแนวทางสำหรับการทำสื่อการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

· จัดการสอนออนไลน์กึ่งออฟไลน์ ตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

โดยกระทรวงได้มีการออกแบบการเรียนออนไลน์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะชีวิตที่จำเป็นจากเหตุการณ์ร่วมสมัย ครูผู้สอนสามารถไปขอข้อมูลจากเว็บไซต์ “ครูพร้อม”

ส่วนการเรียนแบบออฟไลน์จะเน้นให้เด็กทำใบงานตามที่ครูผู้สอนนำไปมอบให้ที่บ้าน

ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในระหว่างช่วงรอยต่อของการปิดภาคเรียน

และยังสามารถเข้าถึงความรู้ได้ตามความเหมาะสมและความสะดวกของผู้ปกครอง

อย่างไรก็ตามการสอนแบบออนไลน์ก็ง้ออฟไลน์ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกันได้อีกด้วย

“สำหรับในช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่คลี่คลายนั้น
ส่งผลให้สถานศึกษาทั่วประเทศจำเป็นต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม สมศ.
เองในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา
ก็ได้มีการปรับรูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกไปเป็นการประเมินในรูปแบบออนไลน์
รวมถึงการอบรมผู้ประเมิน และการส่งเสริมสถานศึกษาก็มีการปรับไปอยู่บนออนไลน์ทั้งหมด
เพื่อให้กระบวนการประเมินสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เพิ่มภาระแก่สถานศึกษาในช่วงที่สถานการณ์กา
รแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่ดีขึ้น
รวมทั้งเพื่อให้การทำงานมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนในรูปแบบออนไลน์ด้วย ” ดร.นันทา กล่าวสรุป